

Sygn. akt VII Kz 258/15

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie – VII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Adam Synakiewicz

Protokolant Joanna Stefańczyk

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej del. Łukasza Bocianowskiego

po rozpoznaniu w sprawie przeciwko **T. K.**

synowi J. i M. urodzonemu (...)

podejrzanemu o czyn z art. 263 § 2 k.k. i inne

zażalenia wniesionego dnia 8 lipca 2015 roku przez obrońcę podejrzanego

na postanowienie Sądu Rejonowego w Częstochowie

z dnia 2 lipca 2015 roku wydane w sprawie IV Kp 293/15

w przedmiocie stosowania środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. w związku z art. 438 pkt 2 k.p.k. oraz art. 257 § 2 k.p.k. w związku z art. 266 § 1 i 2 k.p.k.

postanawia

- zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zastrzec, iż stosowany wobec podejrzanego T. K. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania, orzeczony postanowieniem Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 2 lipca 2015 roku, wydanym w sprawie IV Kp 293/15, ulegnie zmianie z chwilą złożenia, nie później niż do dnia 15 sierpnia 2015 roku, poręczenia majątkowego w postaci pieniędzy w kwocie 20.000 (dwudziestu tysięcy) złotych;
- w pozostałej części zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Częstochowie postanowieniem z dnia 2 lipca 2015 roku, wydanym w sprawie IV Kp 293/15, zastosował wobec podejrzanego T. K. środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania, na okres 3 miesięcy, do dnia 28 września 2015 roku. Podstawą zastosowania tego środka była okoliczność, iż zebrane w sprawie dowody wysoce uprawdopodobniły fakt popełnienia przestępstw przez podejrzanego, któremu grozi realnie surowa kara, stanowiąca samodzielną podstawę stosowania środka zapobiegawczego, nadto istnieje w jego sprawie obawa bezprawnego wpływania na ewentualnych świadków oraz obawa ukrycia się podejrzanego.

Zażalenie na wskazane postanowienie wniósł obrońca podejrzanego, zaskarżając je w całości i zarzucając mu: 1) błąd w ustaleniach faktycznych, mający istotny wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, polegający na błędnym przyjęciu, że istnieje wysokie prawdopodobieństwo popełnienia przez podejrzanego zarzucanych mu czynów oraz obawa bezprawnego utrudniania przez podejrzanego postępowania przygotowawczego; 2) obrazę przepisów postępowania, mającą istotny wpływ na treść zaskarżonego postanowienia, a to: a) art. 258 § 2 k.p.k. – poprzez błędne uznanie, że przepis ten stanowi samodzielną podstawę stosowania tymczasowego aresztowania oraz że podejrzanemu realnie grozi surowa kara oraz będzie on z obawy przed nią ukrywał się, mataczył lub w inny sposób utrudniał

postępowanie; b) art. 258 § 4 k.p.k. – poprzez nieuwzględnienie rodzaju, nasilenia i charakteru obaw stanowiących podstawę stosowania środka zapobiegawczego; c) art. 257 § 1 k.p.k. poprzez nierozważenie możliwości zastosowania innego środka zapobiegawczego. W konkluzji obrońca podejrzanego wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia albo zmianę stosowanego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania na dozór Policji i poręczenie majątkowe.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie obrońcy podejrzanego częściowo zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie stwierdzić należy, iż w ocenie Sądu odwoławczego ustalenia dokonane w zaskarżonym postanowieniu, a związane z wykazaniem wysokiego stopnia prawdopodobieństwa popełnienia przez podejrzanego czynów kwalifikowanych z art. 212 § 1 k.k., art. 263 § 2 k.k. oraz art. 13 § 1 k.k. w związku z art. 224 § 2 k.k., są prawidłowe. Powołane przez Sąd pierwszej instancji na te okoliczności dowody w postaci zeznań E. T., R. G. oraz P. J., jak również protokołu przeszukania znajdującej się w domu podejrzanego szafy pancерnej, potwierdzają bowiem istnienie dużego stopnia prawdopodobieństwa popełnienia przez podejrzanego owych czynów. Co prawda nieco inaczej wygląda sprawa zaistnienia dużego stopnia prawdopodobieństwa popełnienia przez podejrzanego czynu z art. 13 § 1 k.k. w związku z art. 224 § 1 k.k., gdyż w świetle przedstawionych przez oskarżyciela dowodów, w tym wyjaśnień podejrzanego, stopień ten nie może być obecnie uznany za duży, jednak tylko ta okoliczność nie pozwala na przyjęcie, wbrew teom skarżącego obrońcy, iż w sprawie T. K. nie została spełniona, gdy ujmować rzecz kompleksowo, przesłanka ogólna stosowania środków zapobiegawczych, którą reguluje art. 249 § 1 k.p.k.

Tej samej oceny, jak wyrażona na początku powyższego akapitu, nie można jednak przyznać analizie przesłanek szczególnych stosowania wobec podejrzanego T. K. środka zapobiegawczego. W pierwszej bowiem kolejności należy zgodzić się ze skarżącym, iż zaskarżone orzeczenie zapadło z obrazą prawa procesowego – art. 258 § 2 k.p.k., związaną z przyjęciem, iż przepis ten nadal stanowi samodzielną przesłankę szczególną stosowania tymczasowego aresztowania.

Dokonana z dniem 1 lipca 2015 roku zmiana treści § 2 art. 258 k.p.k., czyli zastąpienie słów „potrzeba zastosowania tymczasowego aresztowania w celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania może być uzasadniona grożącą oskarżonemu surową karą” słowami „obawy utrudniania prawidłowego toku postępowania, o których mowa w § 1, uzasadniające stosowanie środka zapobiegawczego, mogą wynikać także z surowości grożącej oskarżonemu kary”, w ocenie Sądu Okręgowego jednoznacznie wskazuje, iż zagrożenie surową karą utraciło swą samodzielność jako przesłanka szczególna stosowania tymczasowego aresztowania. Mówiąc wprost, zagrożenie surową karą nie stanowi samodzielnej przesłanki szczególnej stosowania środka zapobiegawczego.

Po drugie, w ocenie Sądu Okręgowego nieporozumieniem jest wywodzenie przez prokuratora, a w ślad za nim przez Sąd, iż odmowa podpisania przez podejrzanego dokumentów procesowych ma świadczyć o tym, iż podejrzany „natychmiast”, jak wskazuje prokurator, ukryje się przed organami ścigania. Okoliczność ta, co przecież oczywiste, nie świadczy o zamiarze ukrywania się podejrzanego i ewentualnie może ona wiązać się z utrudnianiem postępowania, ale nie w bezprawny sposób. Gdy ponadto dostrzec, iż podejrzany T. K. jest emerytowanym funkcjonariuszem Policji, co za tym idzie osobą prowadzącą dotychczas przykładowy tryb życia, posiada w C. stałe miejsce zamieszkania i majątek nieruchomy, jego żona prowadzi w C. działalność gospodarczą, nie sposób zakładać, opierając się na racjonalnych przesłankach, iż w obawie przed ewentualną karą, którą trudno przy tym nazwać surową w rozumieniu art. 258 § 2 k.p.k., będzie on ukrywał się przed organami ścigania.

Po trzecie, wysoce wątpliwie brzmi również ta część argumentacji Sądu Rejonowego, która wskazuje na realną obawę skłaniania przez podejrzanego innych osób do składania fałszywych zeznań lub wyjaśnień i nawiązuje do wypowiedzianych przez podejrzanego słów „my” podczas rozmowy opisaną przez świadka S. L.. Jak wyżej już wskazano sama treść owej rozmowy, w świetle dotychczas uzyskanych relacji z jednej strony świadka, zaś z drugiej strony podejrzanego, nie jest jasna i jednoznacznie wskazująca na rzekomą chęć skłonienia świadka przez podejrzanego do podjęcia czynności służbowej związanej z odwołaniem z funkcji innego funkcjonariusza Policji. W tej sytuacji trudno wywodzić z enigmatycznych, jak zauważył to sam świadek S. L., słów podejrzanego, iż niewątpliwie współdziałał on

z innymi osobami, na które miałyby teraz wpływać. Z kolei możliwość wywierania przez podejrzanego wpływu na ojca, czyli świadka wyposażonego w prawo do odmowy składania zeznań, którego samo przesłuchanie, wobec jego pobytu w Stanach Zjednoczonych Ameryki jest wątpliwe, nie jest zagrożeniem tego rodzaju, które mogłoby uzasadniać stosowanie środka zapobiegawczego.

Mając to wszystko w polu widzenia Sąd Okręgowy stwierdza, iż w sprawie podejrzanego T. K. zachodzi jedna przesłanka szczególna stosowania tymczasowego aresztowania, o której mowa w § 1 pkt 2 in fine art. 258 k.p.k., czyli uzasadniona obawa bezprawnego utrudniania postępowania karnego w zakresie dotyczącym czynu kwalifikowanego z art. 263 § 2 k.k. Niewątpliwie bowiem w tym tylko zakresie podejrzany może faktycznie dążyć do utrudnienia wyjaśnienia sprawy, której kierunek obecnie wyznacza konieczność zbadania pochodzenia zabezpieczonej w domu podejrzanego amunicji, w tym wyjaśnienia, czy faktycznie została ona uzyskana przez podejrzanego, w jakich okolicznościach, czy nie pochodzi ona z zasobów Policji i czy ewentualnie inne osoby nie pomagały podejrzanemu w wejściu w posiadanie tak olbrzymiej jej ilości. Charakter uprzednio wykonywanej przez podejrzanego pracy, jego niewątpliwa znajomość z wieloma czynnymi funkcjonariuszami Policji, mogącymi przy tym posiadać interes w ukryciu swej roli, uzasadnia w ocenie Sądu odwoławczego przyjęcie realnej obawy podjęcia przez podejrzanego czynności zmierzających co najmniej do utrudnienia wyjaśnienia tych kwestii, zaś argument ten przemawia za zastosowaniem względem T. K. środka zapobiegawczego.

Z tego też powodu pomimo ostatecznego przyjęcia, iż na chwilę obecną stosowanie tymczasowego aresztowania wobec podejrzanego jest konieczne, Sąd Okręgowy stwierdza, że może ono utracić swą aktualność, gdy prawidłowy, niezaburzony tok postępowania zabezpieczał będzie inny środek zapobiegawczy. W orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w pełni akceptowanym przez Sąd odwoławczy, podkreśla się bowiem, iż podejmując decyzję, czy osoba winna zostać zwolniona, czy aresztowana, władze są zobowiązane do zważenia na podstawie art. 5 ust. 3 Konwencji alternatywnych środków gwarantujących stawianictwo tejże osoby na rozprawie (SO-także na każde wezwanie organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze). W rzeczy samej, artykuł ten stanowi nie tylko prawo do „bycia sądzonym w rozsądnym terminie lub zwolnionym na czas postępowania”, lecz także stanowi, iż „zwolnienie może zostać uzależnione od udzielenia gwarancji zapewniających stawienie się na rozprawę” (por. wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 19 maja 2009 roku, LEX nr 496624).

Rodzaj oraz charakter wskazanej obawy bezprawnego utrudniania przez podejrzanego postępowania przygotowawczego, znajdującego się w początkowym stadium, które obecnie jest w wysokim stopniu zagrożone potencjalnie możliwym wpływem podejrzanego na jego tok, choćby poprzez nawiązanie kontaktu z osobą lub osobami, które mogły udzielać mu pomocy w wejściu w posiadanie tak znacznej ilości amunicji, przemawiają za koniecznością stosowania środka zapobiegawczego, jednak niekoniecznie o najsurowszym charakterze. Z tej też przyczyny Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, iż w sprawie podejrzanego T. K. odpowiednio wysokie, przy uwzględnieniu sytuacji życiowej oraz majątkowej podejrzanego, poręczenie majątkowe można uznać za wystarczający środek zapobiegawczy, który zabezpieczy prowadzenie postępowania przygotowawczego przed podejmowaniem przez podejrzanego jakichkolwiek działań je destabilizujących. Jednocześnie w związku z tym, iż Sąd nie ma pewności, czy natychmiastowe złożenie takiego poręczenia będzie możliwe, postanowiono, iż na mocy art. 257 § 2 k.p.k. stosowany wobec podejrzanego środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania ulegnie zmianie dopiero z chwilą złożenia, nie później niż do dnia 15 sierpnia 2015 roku, poręczenia majątkowego w postaci pieniędzy w kwocie 20.000 złotych.

Na zakończenie niezbędnym jest zwrócenie uwagi prokuratorowi, także pomimo braku stosownego środka odwoławczego, iż postanowienie o zatrzymaniu i przymusowym doprowadzeniu podejrzanego niestety jest nie tylko faktycznie pozbawione uzasadnienia (gdyż nie stanowi uzasadnienia zdanie „zaszła konieczność przeprowadzenia czynności procesowych z udziałem T. K.”, w świetle podstaw opisanych w punktach 1 i 2 § 1 art. 247 k.p.k.), ale jest ono również pozbawione rzetelnej podstawy prawnej (§ 1 art. 247 k.p.k. posiada punkty, art. 75 § 2 k.p.k. w ogóle nie dotyczy analizowanego stanu faktycznego). Sąd Okręgowy wyraża nadzieję, iż w przyszłości podobne uchybienia przy

podejmowaniu tak ważkiej decyzji procesowej nie będą miały już miejsca, zaś prokurator dołoży większej staranności przy podejmowaniu decyzji w przedmiocie zatrzymania osoby podejrzanej.

Sumując, w oparciu o powyższe rozważania, na mocy powołanych przepisów, orzeczono jak w części dyspozytywnej.

Na oryginale właściwy(e) podpis(y)

Za zgodność

Sekretarz:

POUCZENIE: na powyższe postanowienie zażalenie nie przysługuje.